

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 189. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788769024/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

al kunst tillige skal bære skønhed i sig, men stemmens tone og nuancering er og bliver hovedsagen for den fine dannelses præg, og hvor den er tilstede, der vil man aldrig om den pågældende falde på at sige: Han er en simpel mand.] Jeg har i Paris set Samson spille ministeren i »Statsmand og borger«. Samson var en ikke høj, tyk, tung mand, der i det ydre sandelig intet havde af, hvad man plejer at kalde fornemt; men når man hørte det elegante franske sprog let og dannet lyde fra hans læber, da vil jeg se den tilskuere, der ville klage over, at han ikke var fornem nok til rollen.

Det gode forhold, hvori jeg stod til så godt som hele personalet, gjorde at jeg i al venlighed og uden at få skin af anmasselse ofte ved mine råd og bemærkninger bidrog til afrundethed i fremstillingerne [, der var, det tør jeg nok sige, til stor nytte for disse.] Det er også vist, at disse franske stykker bidrog overordentligt til at vænne så vel skuespillerne som nationen til at udtale vort modersmål smukkere og korrekttere, og dette er måske deres væsentligste fortjeneste. Som ved enhver ny kunstart, som ved vaudevilleerne, som ved ballerterne, blev der atter løftet et ramaskrig mod disse komedier. Det hed atter her, at smagen gik tilgrunde ved dem, at de ville bringe teatret i forfald osv. Først i årenes løb, da disse franske arbejder virkelig blev fæde, sentimentale fabrikarbejder, forgudede man dem og satte dem som det eneste, der var værd at se og værd at spille; og i denne forvildelse fulgtes skuespillerne og publikum ad i skøn enighed. Dog herom mere længere hen.

VORT EGET HJEM

Også sommerskuespillene var nu ved juni måneds slutning 1831 forbi. Heiberg, der i så mange år med trofasthed havde hængt ved mig, ville nu ikke give tid længer, men skyndte med utålmodighed på vor forening. Det blev derfor besluttet, at den skulle finde sted i al hemmelighed i slutningen af juli. Hans moder, mine forældre og gamle Heiberg i Paris blev nu indviende i vor beslutning, men heller ingen andre. Fru Gyllembourg blev meget glad ved efterretningen og sagde, at hun her fik et længe nærret ønske opfyldt. Heiberg foreslog hende nu at leve med sin

plejesøn som hidtil, og at vi to, han og jeg, skulle flytte ind i en ny bolig. Dette forslag tog hun sig overordentlig nær og gjorde mig til dommer med en mine, som om liv og død var afhængig af mit svar. Dette satte mig i stor forlegenhed. Det var min faste overbevisning, at det heldigste for alle parter var, at hun fortsatte sit eget hus, og jeg begyndte mit nye på egen hånd. Hun havde i så mange år været vant til at bestyre et hus, at tabet af denne beskæftigelse ville være hende smertelig. Hertil kom, at hun ikke var ene, men at hendes plejesøn, der om kort tid var voksen, og et forkælet barn, ikke let ville finde sig i at stå under et andet hus' love. Mit ønske var, når jeg fik et hus, da også at opfylde de pligter, som hviler på husmoderen, og dette følte jeg straks ville blive en vanskelig, for ikke at sige en umulig opgave, når alt blev i den gamle form, og når alle skulle blive tilfredse. Men at få hende til at indse dette, vidste jeg ville blive en umulighed, og jeg svarede derfor – jeg tilstår, ikke uden frygt – at hvad moder og søn blev enige om, dermed var jeg tilfreds. Og hvad skal, hvad kan en ung pige svare, når et sådant spørgsmål rettes til hende? Dette betænkes ikke altid tilstrækkeligt af forældrene. Jeg var hende virkelig inderligt hengiven, men et sådant forhold er vanskeligt for den unge, vanskeligt for den gamle. Heiberg, der vel også følte dette, var for lykkelig til, at han i sin glæde kunne nærne at bedrøve sin kærtige moder, og det blev altså derved.

Heiberg og jeg ønskede begge at være fri for den gabende folkemasse, som altid indfinder sig i kirkene ved et bryllup, især når brudeparret er offentlige og bekendte personer. Vi besluttede derfor i al hemmelighed at rejse til Slangerup, hvor Heibergs ungdomslærer, Hansen, var præst, for at lade os vie af ham. Heiberg red da til Slangerup for at underrette præsten om, at han ville føre sin brud til ham, for at vielsen kunne ske af ham og i hans kirke. Den gamle mand blev inderlig rørt over dette bevis på Heibergs venskab, og efter at vi havde indviet mine forældre i vor plan, blev dagen bestemt til den 31te juli (1831). Jeg var henved 19 år, og Heiberg havde fyldt sit 39te, men denne forskel i alder foruroligede mig intet øjeblik. Han var mere end ung nok til mig; ja, man kan gerne sige, han var yngre end jeg [, det syntes jeg dengang, og det synes jeg nu 25 år efter.] Hans lette, barnlige sind, hans munterhed og livlighed i omgang, hans livsglæde og